

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української літератури імені академіка Михайла Возняка

Затверджено

на засіданні кафедри української літератури
імені академіка Михайла Возняка
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2023)
Завідувач кафедри

Володимир МИКИТЮК

Силабус із навчальної дисципліни
«Актуальні проблеми російсько-української війни початку ХХІ ст.
(за текстами сучасної української літератури)»,
що викладається в межах ДВВС
першого (бакалаврського) освітньо-наукового рівня вищої освіти

Львів 2023

Силабус із навчальної дисципліни
«Актуальні проблеми російсько-української війни початку ХХІ ст. (за
текстами сучасної української літератури)»

Назва курсу	«Актуальні проблеми російсько-української війни початку ХХІ ст. (за текстами сучасної української літератури)»
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра української літератури ім. акад. М. Возняка
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія.
Викладач курсу	Пастух Тарас Васильович, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка.
Контактна інформація викладача	tarpastukh@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Онлайн. ZOOM.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Спецкурс «Актуальні проблеми російсько-української війни початку ХХІ ст. (за текстами сучасної української літератури)» є вибіркоvim навчальним курсом загальноуніверситетської дисципліни вільного вибору, яка викладається в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) і має 16 лекційних і 16 практичних годин,. Підсумковий контроль – залік.
Коротка анотація курсу	Спецкурс «Актуальні проблеми російсько-української війни початку ХХІ ст. (за текстами сучасної української літератури)» є невід’ємною складовою підготовки студентів за спеціальністю «філологія». В спецкурсі розкриваються провідні тенденції та здобутки української літератури під час російсько-української війни початку ХХІ ст.
Мета та цілі курсу	<i>Мета курсу:</i> Спецкурс передбачає ознайомлення з українською літературою, яка пишеться в час війни. Таке ознайомлення передбачає простеження основних ідейно-сміслових тенденцій та естетичних конфігурацій відповідного текстуального поля. Читання художніх творів здійснюватиметься у належному ідейно-філософському та естетичному осмисленні. <i>Цілі курсу:</i> Ознайомити студентів із українською літературою часу війни, яка так чи так стосується феномену війни . Розкрити основні тенденції та ключові постаті відповідного літературного поля. Представити визначальні складові постання цієї літератури, її стильові конфігурації, явні чи приховані виражально-смілові інтенції
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Арістотель. Політика. Київ: Основи, 2003. 239 с. 2. Бжезінський З. Велика шахівниця. Львів; Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 236 с. 3. Весна озброєна: антологія воєнної лірики / упорядк. М.Сидоржевський. Київ: Ліра -К, 2022. 304 с. 4. Війна 2022: Есеї, поезія, щоденики / упор. В.Рафеєнко. Львів: ВСЛ, 2022. 440 с. 5. Клаузевиц К. Природа війни. Харків: Віват, 2018. 415 с. 6. Ніцше Ф. Так казав Заратустра; Жадання влади. Київ: Основи, 1993. 415 с. 7. Пастух Т. Поезія в час війни <i>Збруч</i>. 2022 – 27 травня URL:https://zbruc.eu/node/112014

	<p>8. Пастух Т. Поезія в час війни (II) <i>Збруч</i>. 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>9. Пастух Т. Поезія в час війни (III) <i>Збруч</i>. 2022 – 10 жовтня URL: https://zbruc.eu/node/113426</p> <p>10. Поезія без укриття: антологія / упорядк. Н.Гамазій. Брустури: Дискурсус, 2022. 240 с.</p> <p>11. Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі. Брустури: Дискурсус, 2022. 288 с.</p> <p>12. Світова гібридна війна: український фронт / за ред. В.Горбуліна. Київ: Фоліо, 2017. 496 с.</p> <p>13. Томпсон Е. М. Трубадури імперії: Російська література і колоніалізм. Київ: Основи, 2006. 368 с.</p> <p>14. Юнгер Е. Війна як внутрішнє переживання. Київ: Стилет і стилос, 2022. 136 с.</p> <p>15. Ціцерон М. Т. Про державу; Про закони; Про природу богів. Київ: Основи, 1998. 476 с.</p> <p>16. Фешук В. Мій бог формує всю ніч батальони: нова поезія про війну. <i>Читомо</i> 2022 – 1 березня URL: https://chytomo.com/mij-boh-formuie-vsiu-nich-bataljony-nova-poeziia-pro-vijnu/</p> <p>17. Фукуяма Ф. Ідентичність: Потреба в гідності і політика скривдженості. Київ: Наш формат, 2020. 192 с.</p>
Обсяг курсу	<p>Тривалість курсу 1 семестр Обсяг курсу 32 годин аудиторних занять, з яких 16 лекційних годин для групи, 16 практичних годин, 3 кредитні модулі.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен знати: причини виникнення російсько-української війни початку XXI ст.; міметичні властивості художнього письма, які засвідчують або більш безпосередній, або більш опосередкований зв'язок літератури із позалітературною дійсністю; стильові прикмети української літератури початку XXI ст.; основні тенденції відображення феномену війни в сучасній українській літературі: 1. початок війни; 2. окупація; 3. полишення дому; 4. повернення захоплених територій тощо</p> <p>конструювання та представлення національної ідентичності в час війни ідейно-сміслові та естетичні властивості української літератури часу війни особливості відображення та конструювання дійсності війни в поетичній дійсності; вміти: усвідомлювати та осмислювати провідні властивості літературних текстів часу війни; розуміти ці властивості в контексті бачення війни як отримання політичних цілей масштабно організованим насильством та протидії колективних волей протидіючих сторін; безпосередньо аналізувати літературні тексти й творити різнопланові інтерпретації одного тексту; встановлювати домінуючі смислові та естетичні тенденції в творчості окремого автора й бачити ці тенденції в синхронному контексті загального літературного нарративу; бачити українську поезію часу російсько-української війни початку XXI ст. як прояв волі нації до буття і як остаточний відхід української нації з російсько-радянської імперської зони впливу.</p>
Ключові слова	<p>Наратив, літературний текст, верлібр, оповідання, повість, роман, інтенція, мімезис, імперський наратив, стильові течії, ідейно-сміслова тенденція, художні засоби</p>

Формат курсу	Нормативний, викладання якого здійснюється через проведення лекцій та практичних; очний і заочний.
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік.
Пререквізити	«Історія української літератури», «теорія літератури», «сучасний літературний процес»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Під час викладання курсу використані такі методи навчання, як біографічний, герменевтичний, структуралістичний, психологічний тощо.
Необхідне обладнання	Мультимедійна дошка, ноутбук, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Нарахування балів здійснюється таким чином: 1. опитування під час практичних занять; 2. опитування під час заліку.
Питання для заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Причини виникнення російсько-української війни початку ХХІ ст. 2. Російські імперські наративи в українському культурному просторі від часу незалежності. 3. Наративи українського культурного поля початку ХХІ ст.: свобода, гідність, повага до іншого, слідування закону, демократизм. 4. Українська поезія та проза початку ХХІ ст.: провідні ідейно-стильові тенденції 5. Передчуття війни в українській поезії та прозі початку ХХІ ст. 6. Відображення першого етапу війни в поезії та прозі початку ХХІ ст. 7. Визначальні тенденції у зображенні війни в ідейно-смысловому вимірі. 8. Визначальні тенденції у зображенні війни в естетичному вимірі. 9. Народна поетична творчість часу війни 10. Поезія Бориса Гуменюка: виражальні та естетичні тенденції (збірка «Вірші з війни») 11. Поезія часу війни в текстуальному представленні Василя Махна. 12. Поезія часу війни в текстуальному представленні Олени Герасим'юк. 13. Поезія часу війни в текстуальному представленні Марини Пономаренко. 14. Поезія часу війни в текстуальному представленні Галини Крук. 15. Поезія часу війни в текстуальному представленні Маріанни Кіановської. 16. Поезія часу війни в текстуальному представленні Катерини Калитко. 17. Поезія часу війни в текстуальному представленні Мар'яни Зеленюк. 18. Поезія часу війни в текстуальному представленні Інни Гончар. 19. Поезія часу війни в текстуальному представленні Іллі Чернілевського. 20. Поезія часу війни в текстуальному представленні Юрія Матевощука. 21. Поезія часу війни в текстуальному представленні Ігоря Астапенка. 22. Іронічна поезія часу війни Артема Полежаки та Дмитра Мамчура. 23. Поезія часу війни в текстуальному представленні Юлії Мусаковської. 24. Поезія часу війни в текстуальному представленні Елли Євтушенко.

	25. Поезія часу війни українського професійного військового Володимира Тимчука26. Поезія часу війни в текстуальному представленні Катерини Міхаліциної.27. Поезія часу війни в текстуальному представленні Олафа Клеменсена.28. Поезія часу війни в текстуальному представленні Олександра Хоменка.29. Поезія часу війни в текстуальному представленні Юлії Іллюхи.30. Проза часу війни в текстуальному представленні Дмитра Степаненка.31. Проза часу війни в текстуальному представленні Бориса Гуменюка.32. Проза часу війни в текстуальному представленні Сергія Жадана.33. Проза часу війни в текстуальному представленні Артема Чеха.34. Проза часу війни в текстуальному представленні Василя Муліка.35. Проза часу війни в текстуальному представленні Валерії Бурлакової.36. Проза часу війни в текстуальному представленні Дмитра Степаненка.

Схема курсу

Тиждень / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання	Термін виконання
1-й тиждень	Причини виникнення російсько-української війни початку XXI ст. (російський імперський та український антиімперський наративи)	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Арістотель. Політика. Київ: Основи, 2003. 239 с.</i> 2. <i>Бжезінський З. Велика шахівниця. Львів; Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 236 с.</i> 3. <i>Клаузевіц К. Природа війни. Харків: Віват, 2018. 415 с.</i> 4. <i>Світова гібридна війна: український фронт / за ред. В.Горбуліна. Київ: Фоліо, 2017. 496 с.</i> 5. <i>Фукуяма Ф. Ідентичність: Потреба в гідності і політика скривдженості. Київ: Наш формат, 2020. 192 с.</i> 		1 т.
2-й тиждень	Передчуття війни в українській поезії початку XXI ст.	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Поетичні тексти Бориса Гуменюка, Галини Крук, Маріанни Кіяновської та інших авторів на сторінках Facebook</i> 		2 т.
3-й тиждень	Визначальні тенденції у зображенні російсько-української війни в ідейно-смісловому та естетичному вимірах.	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Поетичні тексти низки українських авторів та інших авторів на сторінках Facebook</i> 2. <i>Поезія без укриття: антологія / упорядк. Н.Гамазій. Брустури: Дискурсус, 2022. 240 с.</i> 3. <i>Весна озброєна: антологія воєнної лірики / упорядк. М.Сидоржевський. Київ: Ліра - К, 2022. 304 с.</i> 		3 т.

			<p>4. Пастух Т. <i>Поезія в час війни</i> Збруч. 2022 – 27 травня URL:https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>5. Пастух Т. <i>Поезія в час війни (II)</i> Збруч. 2022 – 27 липня URL:https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>6. Пастух Т. <i>Поезія в час війни (III)</i> Збруч. 2022 – 10 жовтня URL:https://zbruc.eu/node/113426</p>	
4-й тиждень	Поезія українських професійних військових та учасників бойових дій.	Лекція	<p>1. <i>Поетичні тексти Володимира Тимчука, Бориса Гуменюка, Іллі Чернілевського та інших авторів на сторінках Facebook</i></p> <p>2. Пастух Т. <i>Поезія в час війни</i> Збруч. 2022 – 27 травня URL:https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>3. Пастух Т. <i>Поезія в час війни (II)</i> Збруч. 2022 – 27 липня URL:https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>4. Пастух Т. <i>Поезія в час війни (III)</i> Збруч. 2022 – 10 жовтня URL:https://zbruc.eu/node/113426</p>	4 т.
5-й тиждень	Проза професійних військових	Лекція	<p>1. <i>Ананьєв В. Сліди на дорозі. Кам'янець-Подільський, 2019.</i></p> <p>2. <i>Мулік В. Congo- Донбас. Гвинтокрилі флешбеки, Київ: Білка, 2021.</i></p> <p>3. <i>Клаузевіц К. Природа війни. Харків: Віват, 2018.</i></p> <p>4. <i>Психологія бою / за ред. А.Романишина, Львів: Астролябія, 2022.</i></p>	5 т.
6-й тиждень	Проза учасників бойових дій.	Лекція	<p>1. <i>Проза Б. Гуменюка, Д.Степаненка, А.Чеха, В. Бурлакової</i></p> <p>2. <i>Бурлакова В. Життя Р. S. Київ: Софія-А, 2018.</i></p>	6 т.

			<ol style="list-style-type: none"> 3. <i>Гуменюк Б. 100 новел про війну. Київ: Діпа, 2018.</i> 4. <i>Клаузевіц К. Природа війни. Харків: Віват, 2018.</i> 5. <i>Степаненко Д. Окопні історії: фронтовий щоденник, Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020.</i> 6. <i>Чех А. Точка нуль. Харков: Віват, 2017.</i> 		
7-й тиждень	Проза представників волонтерського руху.	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Жадан С. Інтернат: роман, Чернівці: Meredian Czernowitz, 2017.</i> 2. <i>Горіха-Зерня Т. Доця. Київ: Білка, 2019.</i> 		7 т.
8-й тиждень	Проза авторів, що перебували в окупації.	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Асєєв С. В Ізоляції. Київ: Люта справа, 2018.</i> 		8 т.
1-й тиждень	Поезія Бориса Гуменюка: виражальні та естетичні тенденції (збірка «Вірші з війни»)	Практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Гуменюк Б. Вірші з війни. Київ: Ярославів вал, 2015. 136 с.</i> 2. <i>Пастух Т. «Вірші бачили все...» Літакцент. 2015 – 23 грудня URL: http://litakcent.com/2015/12/23/virshi-bachyly-vse/</i> 		1 т.
2-й тиждень	Поезія часу війни: Марина Пономаренко та Олени Герасим'юк	Практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Поетичні тексти Марини Пономаренко та Ольги Герасим'юк на сторінках Facebook</i> 2. <i>Пастух Т. Поезія в час війни Збруч. 2022 – 27 травня URL: https://zbruc.eu/node/112014</i> 3. <i>Пастух Т. Поезія в час війни (II) Збруч. 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646</i> 4. <i>Пастух Т. Поезія в час війни (III) Збруч. 2022 – 10 жовтня URL: https://zbruc.eu/node/113426</i> 		2 т.

3-й тиждень	Поезія часу війни: Василь Махно та Маріанна Кіяновська	Практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Поетичні тексти Василя Махна та Маріанни Кіяновської на сторінках Facebook</i> 2. <i>Пастух Т. Поезія в час війни Збруч. 2022 – 27 травня URL: https://zbruc.eu/node/112014</i> 3. <i>Пастух Т. Поезія в час війни (II) Збруч. 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646</i> 4. <i>Пастух Т. Поезія в час війни (III) Збруч. 2022 – 10 жовтня URL: https://zbruc.eu/node/113426</i> 	3 т.
4-й тиждень	Поезія часу війни: Галина Крук та Катерина Калитко	Практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Поетичні тексти Галини Крук та Катерини Калитко на сторінках Facebook</i> 2. <i>Крук Г. Війна як екзистенційна криза породжує дуже яскраві вияви культури [інтерв'ю з Н.Корнієнко] Читомо 2022 – 20 липня URL: https://chytomo.com/halyna-kruk-vijna-iak-ekzystentsijna-kryza-porodzhuiie-duzhe-iaskravi-vuiavi-kultury/</i> 3. <i>Пастух Т. Поезія в час війни Збруч. 2022 – 27 травня URL: https://zbruc.eu/node/112014</i> 4. <i>Пастух Т. Поезія в час війни (II) Збруч. 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646</i> 5. <i>Пастух Т. Поезія в час війни (III) Збруч. 2022 – 10 жовтня URL: https://zbruc.eu/node/113426</i> 	4 т.
5-й тиждень	Відображення досвіду війни в книжці прози Б. Гуменюка «100 новел про війну». Київ: Діпа, 2018.	Практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Гуменюк Б. 100 новел про війну. Київ: Діпа, 2018.</i> 2. <i>Клаузевіц К. Природа війни.</i> 	5 т.

			<p><i>Харків: Віват, 2018.</i></p> <p>3. <i>Психологія бою / за ред. А.Романишина, Львів: Астролябія, 2022.</i></p>	
6-й тиждень	Відображення досвіду війни в книжці прози Д. Степаненка «Окопні історії: фронтовий щоденник».	Практичне заняття	<p>1. <i>Клаuzeвіц К. Природа війни. Харків: Віват, 2018.</i></p> <p>2. <i>Психологія бою / за ред. А.Романишина, Львів: Астролябія, 2022.</i></p> <p>3. <i>Степаненко Д. Окопні історії: фронтовий щоденник, Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020.</i></p>	6 т.
7-й тиждень	Війна в жіночому письмі. Повість В.Бурлакової «Життя Р. С.»	Практичне заняття	<p>1. <i>Бурлакова В. Життя Р. С. Київ: Софія-А, 2018.</i></p> <p>2. <i>Клаuzeвіц К. Природа війни. Харків: Віват, 2018.</i></p>	7 т.
8-й тиждень	Відображення досвіду війни в романі С.Жадана «Інтернат».	Практичне заняття	<p>1. <i>Жадан С. Інтернат: роман, Чернівці: Meredian Czernowitz, 2017.</i></p> <p>2. <i>Клаuzeвіц К. Природа війни. Харків: Віват, 2018.</i></p> <p>3. <i>Психологія бою / за ред. А.Романишина, Львів: Астролябія, 2022.</i></p>	8 т.